

Politik Bilim

“Ulusal İnovasyon Yasası”

Aykut Göker

“Küreselleşme”nin şampiyonluğunu yapan ABD’deki girişim ya da yasal düzenlemelerde, ne hikmetse, bunların gerekçelerinde olsun, adlarında olsun, “**ulusal**” sözcüğü çokça geçer. 15 Aralık 2005 günü, biri Cumhuriyetçi, diğeri Demokrat, iki senatörün müştereken sundukları tasarının konusu olan yasada da öyle: “**Ulusal İnovasyon Yasası**”... Yapılan açıklamalara göre, bu yasa çıktığında, bir süre önce bu köşede de sözünü ettiğim, “**Innovate America**” başlıklı raporda yer alan tavsiyelerin pek çoğu yürürlüğe konmuş olacak. Hatırlayacaksınız, bu raporu da, “**Ulusal İnovasyon Girişimi [National Innovation Initiative]**” adı altında bir araya gelen, Amerikan üniversite ve iş çevrelerinden seçkin bir grup hazırlamıştı ve dile getirdikleri tavsiyelerin hâkim unsuru “**ulusallık**” motifiydi.

KISSADAN HİSSE...

Tasarıyı sekizi Cumhuriyetçi, altısı Demokrat on dört senatör destekliyor. Tasarının sunulduğu gün, pek çok şirket, üniversite, meslek örgütü ya da sanayi birliği tasarıya sahip çıktığını açıkladı. Destekleyen örgüt ya da birlikler arasında, enformasyon ve telekomünikasyon teknolojileri ve ürünleri alanında faaliyet gösteren Amerikan sanayi kuruluşlarının önde gelen temsilcisi Telekomünikasyon Sanayi Birliği (TIA); 1977’den bu yana Birleşik Devletler’in yarıiletkenler sanayilerini temsil eden Yarıiletkenler Sanayi Birliği (SIA); Elektrik ve Elektronik Mühendisleri Enstitüsü’nün 1973’te kurulan, Amerika’daki örgütsel birimi (IEEE-USA); 1900 yılında kurulan ve bugün önde gelen altmış Amerikan Üniversitesi’ni temsil eden Amerikan Üniversiteleri Birliği (AAU); Amerikan Matematik Topluluğu (PDF); Amerikan Kimya Topluluğu; Bilim Topluluğu Başkanlar Konseyi; ve Amerikan Bilim Adamları Konseyi gibi kuruluşlar da yer almaktaydı.

Demek, Amerikalı bilim adamları, mühendisler, sanayiciler ve örgütleri, Amerika’daki bilim, teknoloji ve sanayi sistemini; bu sistemin doğrudan ekonomiyi ilgilendiren meselelerini, hâlâ, “ulusal” çerçevede ele alıyorlar; ve bu anlayış birliği temelinde oluşturdukları sivil girişim sesini Senato’da işittirebiliyor. Darısı, ABD’dekini örnek alan, bizdeki Ulusal İnovasyon Girişimi’nin başına, diyelim ve söz konusu tasarıda neler öngörülüyor, onlara göz atalım.

YASA NE GETİRECEK?

ABD Başkanı bir **İnovasyon Konseyi** kuracak. Ticaret Bakanı’nın sekreterliğinde Savunma, Eğitim ve Enerji Bakanları ile diğer yetkililerin katılımıyla oluşacak Konsey, yasa tekliflerini ve icrâ organlarının uygulamalarını inovasyonun teşviki açısından gözden geçirecek; mevcut ya da önerilecek inovasyon politikalarını, belirleyeceği ölçütler çerçevesinde değerlendirerek icrânın başındakilere bu politikaları geliştirici tavsiyelerde bulunacak. Konsey, ayrıca, Federal Hükûmet, eyâlet yönetimleri, üniversiteler ve özel sektör arasında inovasyon ilişkilerini güçlendirmeye yönelik bir uygulama gündemi oluşturacak.

ABD Başkanı bir de “**İnovasyonu Teşvik ve Hızlandırmaya Yönelik Hibe Programı**” yürürlüğe koyacak. Bilim, matematik, mühendislik ve teknoloji alanlarındaki ARGE faaliyetlerinin finansmanını sağlayan icrâ organları yıllık ARGE bütçelerinin en az %3’ünü bu programa ayıracaklar. Program üç yıllık olacak; ancak, üç yıl daha uzatılabilecek. Teknolojinin yarışılan ana alanlarındaki ARGE faaliyetleri bu programla ödüllendirilecek.

Ülkenin **bilim ve teknoloji yeteneğini artırmak için**, Ulusal Bilim Vakfı (NSF) 2007’den 2011 yılına kadar araştırma finansmanını iki katına çıkaracak. Vakıf, **ABD ekonomisinin inovasyondaki dünya liderliğini ve küresel rekabet üstünlüğünü sürdürmesini** gözeterek hazırlayacağı plâni, yasa yürürlüğe girdikten sonra, 180 gün içinde Kongre’ye sunacak.

Ayrıca, ABD Başkanı'na bağılı Bilim ve Teknoloji Politikaları Ofisi (OSTP), bir yıl içinde, fizik bilimler ve mühendislik bilimlerindeki ARGE finansman ihtiyacını belirleyerek tahsisat artışı için Kongre'ye öneride bulunacak.

Bugünlük, size, yasa teklifinin sadece, ilk üç ana başlığını özetlemiş oldum. İki hafta sonra kaldığımız yerden devam ederiz. Ama, bu arada, ABD'deki bu tür gelişmelerle niçin bu kadar çok ilgilendiğimi ve sizlere aktarmaya çalıştığımı da söyleyeyim. Mâlûm, Türkiye, ABD'nin söylediğine biraz fazlaca bakan bir ülke. Oysa, asıl bakılması gereken, ABD'nin ne söylediği değil; ne yaptığıdır. Çünkü, bu muhterem devlet âleme verir talkını, [tıpkı "küreselleşme" meselesinde olduğu gibi] kendi yutar salkımı...

<http://www.inovasyon.org>

CBT. 11 Şubat 2006